

ЗАКОННОСТ
ОБЕКТИВНОСТ
СЛУЖЕБНО НАЧАЛО
КОНФИДЕНЦИАЛНОСТ

ОТЧЕТ

**ЗА ДЕЙНОСТТА НА АГЕНЦИЯТА ЗА
ДЪРЖАВНА ФИНАНСОВА ИНСПЕКЦИЯ
ПРЕЗ 2023 ГОДИНА**

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ПРАВНА РАМКА НА ДЕЙНОСТТА НА АГЕНЦИЯТА ЗА ДЪРЖАВНА ФИНАНСОВА ИНСПЕКЦИЯ...	2
1. Законодателство, свързано с дейността	2
2. Вътрешни актове и методологии	3
II. ИНСПЕКЦИОННА И АНАЛИТИЧНО-ОТЧЕТНА ДЕЙНОСТ.....	4
1. Постъпили сигнали и искания за възлагане на финансови инспекции	4
2. Инспекционна дейност	7
3. Резултати от инспекционната дейност	10
4. Административнонаказателна дейност.....	17
5. Последващи мерки.....	28
6. Аналитична информация относно възложени от министъра на финансите и извършени през 2023 г. финансови инспекции	30
III. УПРАВЛЕНИЕ И ОРГАНИЗАЦИЯ НА АДФИ	33
1. Структура.....	33
2. Административен капацитет	35
3. Информационно обслужване и комуникация.....	38
4. Сътрудничество с други държавни органи и заинтересовани страни	40
5. Участие в проекти по оперативни програми	41

I. ПРАВНА РАМКА НА ДЕЙНОСТТА НА АГЕНЦИЯТА ЗА ДЪРЖАВНА ФИНАНСОВА ИНСПЕКЦИЯ

1. Законодателство, свързано с дейността

Агенцията за държавна финансова инспекция (АДФИ) е администрация към министъра на финансите, юридическо лице на бюджетна издръжка. Директорът на АДФИ е второстепенен разпоредител с бюджет по бюджета на Министерството на финансите. Целите, задачите, принципите, обхватът на дейност и функциите на АДФИ са уредени със Закона за държавната финансова инспекция (ЗДФИ).

Основната цел на държавната финансова инспекция е да защитава публичните финансови интереси. Постигането на основната цел се осъществява от органите на агенцията чрез изпълнение на следните основни задачи:

- извършване на последващи финансови инспекции за спазването на нормативните актове, които уреждат бюджетната, финансово-стопанската или отчетната дейност, както и дейността по възлагане и изпълнение на обществени поръчки на организациите и лицата, посочени в чл. 4 от ЗДФИ;
- установяване на нарушения на нормативни актове, уреждащи бюджетната, финансово-стопанската или отчетната дейност, както и на индикатори за извършени измами;
- разкриване на причинени вреди;
- привличане към административнонаказателна и имуществена отговорност на виновните лица при наличието на съответните законови основания;
- установяване на измами и нарушения, засягащи финансовите интереси на Европейския съюз (ЕС).

На органите на агенцията е възложена и функцията по оказване на съдействие на контролорите на Европейската комисия (ЕК). В зависимост от резултатите от извършените финансови инспекции, органите на агенцията предприемат следните последващи мерки: дават писмени указания за преустановяване извършването на нарушения и/или за отстраняване на вредни последици от тях; правят предложения пред компетентните органи за спиране на действия, за отмяна на незаконни актове, за търсене на имуществена и/или дисциплинарна отговорност; изпращат копие от доклада от финансовата инспекция на органите на Прокуратурата, при наличие на данни за извършено престъпление; изпращат информация за констатираните нарушения на съответната горестояща организация. Органите на агенцията осъществяват контролната си дейност в бюджетните организации, държавните и общинските предприятия, търговските дружества с блокираща квота държавно или общинско участие в капитала, администраторите на помощ, получателите на държавни и минимални помощи, лицата, финансирани със средства от държавния или от общинските бюджети или по международни договори или програми от ЕС – по отношение на разходването на тези средства.

Основните нормативни актове, които уреждат дейността на Агенцията за държавна финансова инспекция през 2023 г. са:

- Закона за държавната финансова инспекция (през 2023 г. дейността се осъществява съгласно редакцията на закона, обн. ДВ, бр.33 от 21.04.2006 г., последно изменена ДВ, бр.85 от 24.10.2017 г.);
- Правилник за прилагане на Закона за държавната финансова инспекция (ППЗДФИ) (обн. ДВ, бр.65 от 11.08.2006 г., последни изменения ДВ, бр.63 от 01.08.2014 г.);
- Устройствен правилник на Агенцията за държавна финансова инспекция (УП на АДФИ), (обн. ДВ, бр.56 от 11.07.2006 г., последни изменения ДВ, бр. 82 от 14.10.2022 г.);
- Закон за обществените поръчки, (обн. ДВ, бр.13 от 16.02.2016 г., последни изменения ДВ, бр.108 от 30 декември 2023 г.).

2. Вътрешни актове и методологии

Вътрешните актове на агенцията са съобразени с изискванията на Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор (ЗФУКПС), методическите насоки по елементите на финансовото управление и контрол, указанията за осъществяване на управленската отговорност в организациите от публичния сектор, Наредбата за формата, съдържанието, сроковете, реда и начина за представяне на информация по чл. 8, ал. 1 от ЗФУКПС, както и със ЗДФИ, ППЗДФИ, УП на АДФИ и другите действащи нормативни актове, относими към конкретната дейност.

През 2023 г. беше обърнато сериозно внимание на качеството и процесите в инспекционната дейност, като за целта са приети и прилагат Наръчник на инспектора, Наръчник на юрисконсулта и Методология за извършването на финансови инспекции/проверки относно законосъобразното възлагане и изпълнение на обществени поръчки. Промените намериха отражение в съответните вътрешни правила на агенцията. През 2023 г. в агенцията са се прилагали вътрешни актове, с които са разписани правилата, процедурите, системите за вътрешен контрол и др. при осъществяване на инспекционната и финансово-стопанската дейност.

През годината бяха актуализирани следните вътрешни актове:

- Инstrukция за формата, реда, сроковете и движението на документите и актовете, съставяни при извършване на финансова инспекция от органите на Агенцията за държавна финансова инспекция;
- Наръчник на инспектора, Наръчник на юрисконсулта и Методология за извършването на финансови инспекции/проверки относно законосъобразното възлагане и изпълнение на обществени поръчки;
- Правила за вътрешно подаване на сигнали и за последващи действия по тях в Агенция за държавна финансова инспекция (АДФИ) по Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения (ЗЗЛПСПОИН);
- Инstrukция за осигуряване на достъп до обществена информация в Агенция за държавна финансова инспекция;

- Инструкция за организационните процедури при командироването на служителите на Агенцията за държавна финансова инспекция;
- Вътрешни правила за организация на бюджетния процес в Агенцията за държавна финансова инспекция;
- Вътрешни правила за провеждане на инвентаризация на активи и пасиви, процедура за бракуване, преоценка и обезценка в Агенция за държавна финансова инспекция;

II. ИНСПЕКЦИОННА И АНАЛИТИЧНО-ОТЧЕТНА ДЕЙНОСТ

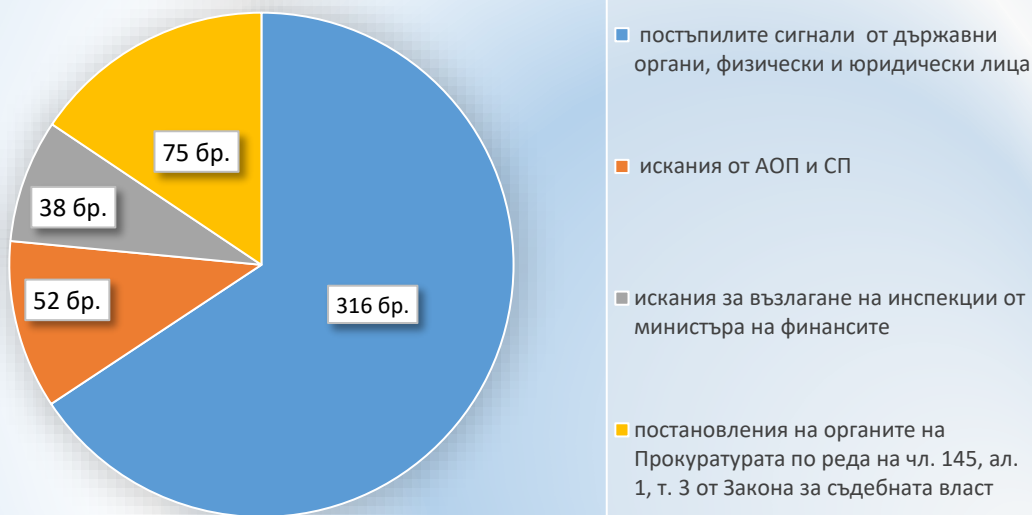
1. Постъпили сигнали и искания за възлагане на финансови инспекции

Съгласно чл. 5, ал. 1 от ЗДФИ, финансовите инспекции се възлагат и извършват по постъпили жалби и сигнали, подадени от държавни органи, физически и юридически лица; по искания на Министерския съвет, министъра на финансите, Сметната палата (СП), Агенцията по обществени поръчки (АОП); при възлагане от органите на Прокуратурата; по сигнали за нарушения, засягащи финансовите интереси на Европейските общности, установени от дирекция „Защита на финансовите интереси на Европейския съюз (АФКОС) на Министерството на вътрешните работи. През 2023 г. в АДФИ са постъпили общо **519** сигнала и искания за извършване на финансови инспекции, като 38 бр. от тях са сигнали за нарушения, които са от компетентността на други държавни органи и са им препратени по компетентност. Постъпилите **481** сигнала и искания¹ за извършване на финансови инспекции на основание чл. 5, ал. 1 от ЗДФИ, които са от компетентността на АДФИ, се разпределят както следва:

- **316 бр.** или 65 % са постъпилите сигнали на основание чл. 5, ал. 1, т. 1 от ЗДФИ за нарушения на бюджетната, финансово-стопанската и отчетна дейност, и на дейността по възлагане и изпълнение на обществени поръчки в организациите и лицата, подлежащи на финансова инспекция, подадени от държавни органи, физически и юридически лица, отнасящи се за 340 обекта. Тези сигнали подлежат на разглеждане за съответствие с установените в ЗДФИ правила от Постоянна комисия по чл. 5, ал.1 от ППЗДФИ, определена със заповед на директора на АДФИ.
- **52 бр.** или 11 % искания от АОП и Сметна палата на основание чл. 5, ал. 1, т. 2 от ЗДФИ, в т.ч. 51 бр. от СП и 1 бр. от АОП, които се отнасят за възлагане на инспекции в 88 обекта.
- **38 бр.** или 8 % искания за възлагане на инспекции от министъра на финансите на основание чл. 5, ал. 1, т. 4 от ЗДФИ, които се отнасят за възлагане на инспекции в 145 обекта;
- **75 бр.** или 16 % са постановления на органите на Прокуратурата по реда на чл. 145, ал. 1, т. 3 от Закона за съдебната власт, с които се възлага извършването на финансови инспекции в 80 обекта.

¹ Фиг. 1

Фиг. 1 Постъпили през 2023 г. сигнали и искания за извършване на финансови инспекции на основание чл. 5, ал. 1 от ЗДФИ, които са от компетентността на АДФИ

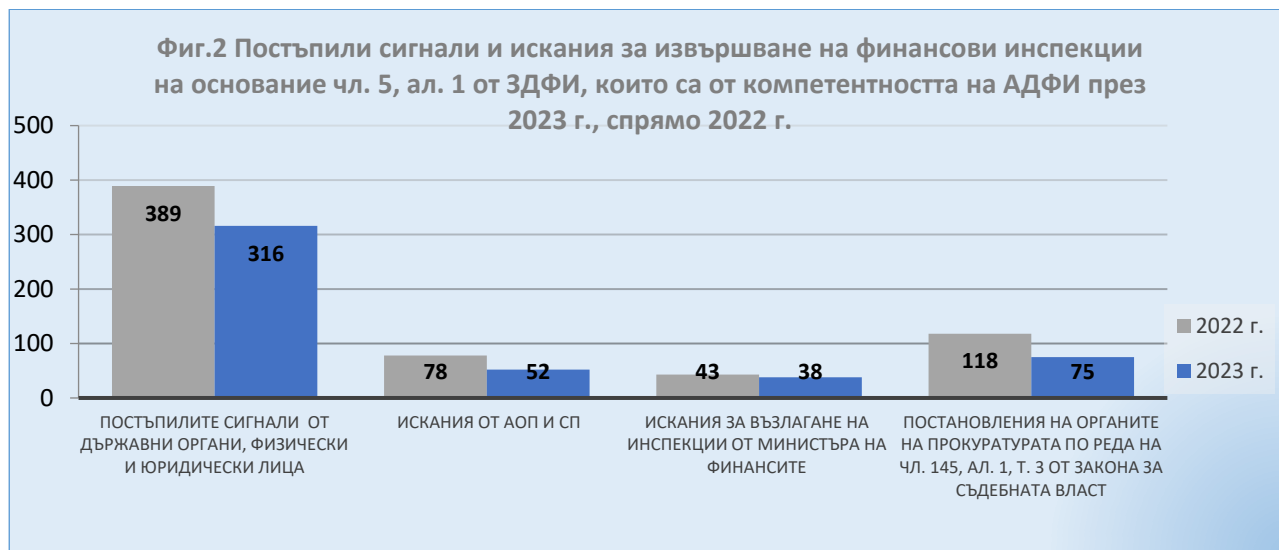

- 18 бр. сигнали, постъпили през 2022 г, отнасящи се за 19 обекта;
- 283 бр. сигнали, постъпили през 2023 г., отнасящи се за 320 обекта.

По 81 сигнала Постоянната комисия е предложила да бъдат възложени финансови инспекции. По 220 сигнала е предложено да се откаже възлагането, т.к. сигналите не отговарят на нормативните изисквания за възлагане, а по останалата част от сигналите са изтекли давностните срокове за ангажиране на административнонаказателна или имуществена отговорност или в сигналите се съдържат твърдения, по които има възложена или вече извършена финансова инспекция и др.

Финансовите инспекции по постъпилите искания на министъра на финансите и при възлагане от органите на Прокуратурата се извършват приоритетно и своевременно, при спазване на определените от съответния орган срокове. Във всички останали случаи финансови инспекции по постъпили сигнали и искания се възлагат съобразно административния капацитет на агенцията. От анализа на постъпилите искания е видно, че с най-висок относителен дял от постъпилите искания за извършване на финансови инспекции, са сигналите за нарушения от физически и юридически лица, представляващи 65 %, което е показател, че АДФИ се ползва с доверие в обществото и изпълнява основната си функция – защита на публичния финансов интерес. Запазва се взаимодействието и обвързаността между отделните органи с възложени функции в областта на обществените поръчки и общия финансов контрол в страната.

През 2023 г. се запазва съществения дял² на постъпилите искания за възлагане на инспекции от министъра на финансите и от органите на Прокуратурата по реда на чл. 145, ал. 1, т. 3 от Закона за съдебната власт. Предвид обстоятелството, че с едно писмо на министъра на финансите или постановление на прокуратурата се възлага извършването на финансови инспекции в повече от един обект, през 2023 г. с постъпили общо 113 писма и постановления се иска извършване на финансови инспекции в 225 обекта³.

Съгласно чл. 86 от Правилника за прилагане на Закона за държавната финансова инспекция (ППЗДФИ), възлагането на финансови инспекции на основанията по чл. 5, ал. 1, т. 4 - 6 от ЗДФИ се извършва своевременно съобразно определените срокове, а в случаите по чл. 5, ал. 1, т. 1 - 3 и т. 7 от ЗДФИ - съобразно административния капацитет на агенцията. В тази връзка сигналите, по които през 2023 г. Постоянната комисия е взела решение за възлагане на финансова инспекция са общо 81 бр. (сигнали по чл. 5, ал. т. 1 от ЗДФИ от държавни органи, физически и юридически лица.). С оглед преценка на ефективността от възлагане на финансови инспекции по чл. 5, ал. 1, т. 1 от ЗДФИ, с Правилата за разглеждане на постъпили в Агенцията за държавна финансова инспекция молби, жалби и сигнали по чл. 5, ал. 1, т. 1 от ЗДФИ и на извършени анализи на информацията за предоставени държавни помощи по Закона за държавните помощи и целеви субсидии по Закона за държавния бюджет на Република България за съответната година и постановления на Министерския съвет по чл. 5, ал. 1, т. 3 от Закона за държавната финансова инспекция (Правилата), са въведени критерии за оценка на ефективността от възлагане на финансови инспекции, като по сигналите оценени с ниска ефективност се взема решение за отказ от възлагане, оценените със средна ефективност се възлагат съобразно административния капацитет на АДФИ, а оценените с

² Фиг.2

³ С едно писмо на министъра на финансите или постановление на Прокуратурата на РБ е било възможно да се възложат финансови инспекции на повече от един обект

висока ефективност се възлагат приоритетно спрямо всички останали жалби и сигнали по чл. 5, ал. 1, т. 1 от ЗДФИ.

От предложените през 2023 г. 81 сигнала, по които е взето решение за възлагане на финансова инспекция, с висока ефективност са оценени 4 сигнала, а останалите 77 сигнала са оценени със средна ефективност и финансова инспекция ще бъде възложена по реда на чл. 86 от ППЗДФИ, съобразно административния капацитет на агенцията. Предвид обстоятелството, че броят на финансовите инспекции, възложени на основание чл. 5, ал. 1, т. 4 и т. 5 от ЗДФИ и през настоящия отчетен период е значителен, административният ресурс от финансови инспектори е използван основно за извършване на финансови инспекции по искане на министъра на финансите или при възлагане от органите на Прокуратурата. Горното, съпоставено с разполагаемия към момента капацитет от финансови инспектори безспорно индикира за силно ограничена възможност при възлагане на финансови инспекции по сигнали от държавни органи, физически и юридически лица, постъпили по реда на чл. 5, ал. 1, т.1 от ЗДФИ през текущата година. Това от своя страна е сериозна предпоставка за изтичане на давностните срокове за реализиране на административна и имуществена отговорност от една страна и същевременно поражда напрежение при тези, изпратили сигналите.

2. Инспекционна дейност

Финансовите инспекции се възлагат и извършват по постъпили молби, жалби и сигнали, подадени от държавни органи, физически и юридически лица; по искания на Министерския съвет, министъра на финансите, Сметната палата (СП), Агенцията по обществени поръчки (АОП); при възлагане от органите на Прокуратурата; по сигнали за нарушения, засягащи финансовите интереси на Европейските общности, установени от дирекция „Защита на финансовите интереси на Европейския съюз (АФКОС)” към Министерството на вътрешните работи. Контролът в областта на обществените поръчки от органите на АДФИ се осъществява и на основание чл. 5, ал. 2 от ЗДФИ и чл. 238, ал. 4 от ЗОП, въз основа на годишен план.

2.1. Извършени финансови инспекции по видове разпоредители:

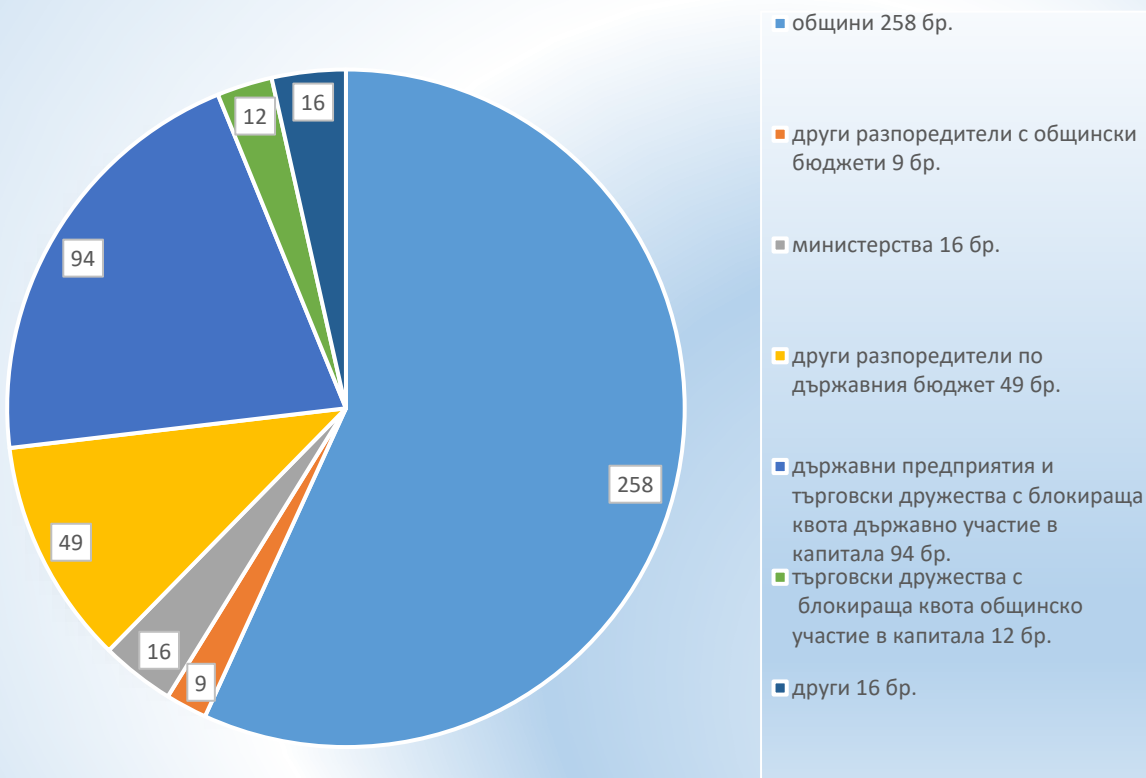
През 2023 г. са извършени **454** финансови инспекции и проверки⁴, разпределени по следния начин:

- 258 инспекции в общини или 57%;
- 9 инспекции в други разпоредители с общински бюджети или 2%;
- 16 инспекции в министерства или 3%;
- 49 инспекции в други разпоредители по държавния бюджет или 11%;
- 94 инспекции в държавни предприятия и търговски дружества с блокираща квота държавно участие в капитала или 21%;

⁴ Фиг. 3

- 12 инспекции в търговски дружества с блокираща квота общинско участие в капитала или 3%;
- 16 инспекции в други субекти (читалища, юридически лица с нестопанска цел, енергийни предприятия и други) или 3%.

Фиг. 3 Извършени 454 финансови инспекции по видове разпоредители

2.2. Извършени 454 финансови инспекции и проверки по основания за възлагане⁵:

- по постъпили молби, жалби и сигнали, подадени от държавни органи, физически и юридически лица, съгласно чл. 5, ал. 1, т. 1 от ЗДФИ – 46 бр., като голяма част от извършените финансови инспекции са по сигнали, постъпили в предходен период.
- по искане на Агенцията по обществени поръчки или на Сметната палата, съгласно чл. 5, ал. 1, т. 2 от ЗДФИ - 8 бр.;
- проверки на правомерно предоставяне и усвояване на държавни или минимални помощи и на разходването на целеви субсидии, предоставени по закона за държавния бюджет на Република България за съответната година и постановления на Министерския съвет, съгласно чл. 5, ал. 1, т. 3 от ЗДФИ – 19 бр.;

⁵ Фиг. 4 и Фиг. 5

- по искане на Министерски съвет или министъра на финансите, съгласно чл. 5, ал. 1, т. 4 от ЗДФИ – 202 бр.;
- проверки, възложени от органите на Прокуратурата, съгласно чл. 5, ал. 1, т. 5 от ЗДФИ – 85 бр.;
- проверки и инспекции по утвърден годишен план, съгласно чл. 5, ал. 2 от ЗДФИ; проверки по чл. 238 от ЗОП и проверки по чл. 80а, ал. 5 от Закона за енергетиката – 81 бр.
- проверки и инспекции за спазване на указанията и сроковете по чл. 18, ал. 1, т. 1 и ал. 2 от ЗДФИ – 13 бр.

Фиг. 4 Извършени финансови инспекции по основания за възлагане

Резултатите показват, че с най-висок дял са извършените финансови инспекции, възложени по искания на министъра на финансите и с постановления на органите на Прокуратурата – 287 бр. или 63 %. Възложените по този ред финансови инспекции се осъществяват приоритетно, при спазване на определените от съответния орган срокове.

Утвърденият годишен план е задължителен за изпълнение, съгласно разпоредбите на ЗДФИ. През 2023 г. , извършените финансови инспекции по чл. 5, ал. 2 от ЗДФИ и проверките по реда на чл. 238, ал. 4 от ЗОП, съгласно Годишния план на АДФИ за 2023 г. са 81 бр. или 18 % от общия брой извършени инспекции от органите на АДФИ. При спазване на изискванията на ЗДФИ за възлагане на финансовите инспекции, 81 % от административния капацитет на дирекция „Инспекционна дейност“ в АДФИ е обвързан с извършване на финансови инспекции на горепосочените основания. Извън гореописаните, с най-голям дял са извършените финансови инспекции по постъпили молби, жалби и сигнали на граждани и организации – 46 бр. или 10 %. Извършени са финансови инспекции и по искане на АОП и СП – 8 бр.; 13 бр. проверки и инспекции за спазване на указанията и сроковете по чл. 18, ал. 1, т. 1 и ал. 2 от ЗДФИ и 19 бр. проверки на правомерно предоставяне и усвояване на държавни или минимални помощи и на разходването на целеви субсидии.

фиг. 5 Извършени инспекции по основания за възлагане през 2023 г. спрямо 2022 г.

Както през предходния отчетен период, така и през 2023 г. се наблюдава тенденция на увеличаване броя на финансовите инспекции, които се извършват приоритетно – възложени от органите на Прокуратурата и по искане на министъра на финансите.

3. Резултати от инспекционната дейност

3.1. Вреди

Анализът на резултатите от инспекционната дейност показва, че се наблюдава подобряване на средата при разходване на публичните средства от лицата по чл. 4 от ЗДФИ, спрямо предходния отчетен период. Отчита се намаляване на установените при финансовите инспекции виновно причинени вреди на проверяваните организации и лица (извършени 454 финансови инспекции спрямо 419 финансови инспекции в предходния период). През 2023 г.

те са в общ размер на 418 323 лв.⁶, като намалението им спрямо предходната година е с 3 276 305 лв. или 87 %. Възстановените вреди до приключване на финансовите инспекции са 48% от общо установените през 2023 г.

Установените при финансовите инспекции вреди се разпределят по следния начин:

Вредите, за които от причинителите се търси пълна имуществена отговорност по реда на чл. 21 от ЗДФИ, са в размер на 192 139 лева.

Според вида им те се разпределят, както следва:

- 188 870 лв. са вреди, които са в пряка и непосредствена последица от поведението на виновните лица;
- 3 269 лв. са вредите, причинени от лица, които са разпоредили или допуснали незаконни плащания.

За вреди в размер на 3 269 лв. е съставен акт за начет срещу длъжностните лица. По време на финансовите инспекции са възстановени вреди в размер на 131 703 лв., а за вреди в размер на 57 167 лв. не може да бъде потърсена имуществена отговорност, поради изтекъл давностен срок.

Освен посочените вреди, органите на АДФИ са установили и други вреди в размер на 226 184 лв., за които не са налице законови основания за търсене на пълна имуществена отговорност по реда на чл. 21 от ЗДФИ, както следва:

- неправомерно изплатени средства в т.ч. по трудови/служебни правоотношения и договори;
- изплатени глоби, санкции, неустойки и други;

⁶ Фиг. 6

- изплатени суми по договори, без да са изпълнени възложените дейности, при които давностният срок е изтекъл и не са предприети действия за събирането им и др.

По време на финансовите инспекции, от причинителите на вреди е потърсена имуществена отговорност за вреди в размер на 40 105 лв.; възстановени са вреди в размер на 70 021 лв., предотвратени са вреди в размер на 8 400 лв., а за вреди в размер на 65 028 лв. не може да бъде потърсена имуществена отговорност от причинителя на вредата поради смърт на причинителя или друго.

Направените предложения/дадените указания пред компетентните органи за търсене на отговорност по съответния ред, съгласно чл. 18 от ЗДФИ са общо за вреди в размер на 42 630 лв.

3.2. Установени нарушения на бюджетната, финансово-стопанската и отчетна дейност.

През 2023 г. са установени общо 779 нарушения на нормативни актове, уреждащи бюджетната, финансово-стопанската и отчетната дейност.

Според вида им, същите се разпределят както следва:

- 59 бр. нарушения на Закона за счетоводството, свързани с вярното и точно представяне на имущественото и финансово състояние на предприятията в годишните финансови отчети, документалната обосновааност на стопанските операции и други в размер на 2 628 543 лв.;
- 426 бр. нарушения на Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор на стойност 21 743 501 лв.;
- 1 бр. нарушение на Закона за общинския дълг;
- 83 бр. нарушения на Закона за публичните финанси на стойност 161 419 873 лв., свързани с:
 - неспазване на фискални правила от разпоредители с бюджет;
 - изменение на предназначение на целеви средства в края на годината;
 - извършване на разходи, натрупване на нови задължения и др., които не са предвидени в годишния бюджет;
 - поемане на ангажименти, без да са приведени показатели в съответствие с ограниченията по ЗПФ;
 - натрупване на нови задължения/ангажименти за капиталови разходи за сметка на приходи, когато планираните приходи не се изпълняват;
 - увеличение на наличните просрочени задължения в нарушение на ЗПФ;
 - невъзстановяване в срок на неизползвани средства в ДБ и други.

На основание разпоредбите на ЗДФИ, Закона на счетоводството, Закона за публичните финанси и други нормативни актове са съставени 737 акта за установяване на

административно нарушение (АУАН) срещу длъжностните лица за установените нарушения. При финансовите инспекции са установени и 257 бр. други нарушения и неспазване на специални закони, за които от органите на АДФИ са предприети съответните действия. Тези нарушения на бюджетната и финансово-стопанска дисциплина, според вида им се разпределят по следния начин:

- несъбрани вземания/наеми в размер на 127 240 лв., от които събрани по време на финансовите инспекции 11 000 лв.;
- неначислени неустойки по договори в размер на 80 404 лв., от които начислени и събрани по време на финансовите инспекции 1 803 лв.;
- Нецелево разходвани средства и невъзстановени в бюджета, неизползвани целеви средства в размер на 3 851 959 лв., от които възстановени по време на финансовите инспекции – 2 543 929;
- неспазване на специални закони, наредби, правилници и др., уреждащи дейността на проверяваните организации и лица, сред които Закона за устройство на територията, Закона за данък върху добавената стойност, Кодекса на труда, Закона за местните данъци и такси; Закона за водите и други.

3.3. Нецелево разходвани и невъзстановени в бюджета неизползвани средства

През 2023г. при извършените финансови инспекции са установени нецелево разходвани средства в общ размер на 3 851 959 лв.

От горепосочената сума 2 543 929 лв. са възстановени до приключване на финансовите инспекции, а за останалата част са дадени указания по чл. 18, ал. 1, т. 1 от ЗДФИ.

3.4. Индикатори за измама

При извършени 27 финансови инспекции и проверки са установени 53 индикатора за измама⁷.

⁷ Фиг. 7

Индикатори за измама са установени в следните обекти:

- 30 бр. в общини;
- 5 бр. в разпоредители със средства по общинския бюджет;
- 1 бр. в министерства;
- 3 бр. в разпоредители със средства по държавния бюджет;
- 13 бр. в търговски дружества с държавно участие в капитала;
- 1 бр. в други обекти (сдружение, юридическо лице с нестопанска цел);

3.5 Установени нарушения при разходването на европейски средства

През годината, при 29 финансови инспекции на получатели /бенефициенти/ на средства по фондове и програми на ЕС са установени и регистрирани нарушения при разходване на средства, предоставени по 35 договора за финансиране.

През годината при 29 финансови инспекции на 28 получатели /бенефициенти/ на средства по фондове и програми на ЕС са установени и регистрирани нарушения при разходване на средства, предоставени по 35 договора за финансиране. При инспекциите са установени нарушения в областта на възлагането и изпълнението на обществени поръчки, в т.ч. са установени случаи на непроведени и неоснователно проведени процедури на договаряне без обявление; при четири инспекции са установени индикатори за измама по смисъла на § 1, т. 9 от Допълнителните разпоредби на ЗДФИ; установен е случай на неизвършени, но заплатени строителни работи, както и, че не са спазени изисквания на Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина и Наредба № 3/31.07.2003 г. за съставяне на актове и протоколи по време на строителството.

От установените нарушения при разходване на европейски средства при посочените 35 договора за финансиране, 4 случая са по Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014 - 2020 г.; 14 са по Оперативна програма „Околна среда“ за периода 2007-2013 г. и периода 2014-2020 г.; 6 са по „Програма за развитие на селските райони“ за периода 2007-2013 г. и периода 2014-2020 г.; 3 случая са по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси 2014-2020 г.“; 2 са по Програма за морско дело и рибарство 2014 – 2020 г.; 2 са по Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Румъния-България 2014-2020 и по един по Програма ЕРАЗЪМ+ (ERASMUS+) за 2017 г. и 2018 г.; Програма „Местно развитие, намаляване на бедността и подобро включване на уязвими групи“, съфинансирана от ФМ на ЕИП 2014-2021 г.; Програма за трансгранично сътрудничество по европейски инструмент за съседство „Черноморски басейн 2014-2020 г.“; Програма „Храни и основно материално подпомагане“ 2021-2027 г., съфинансирана от ЕСФ+.

За нарушенията на отговорните длъжностни лица са съставени 66 акта за установяване на административни нарушения, по 23 от тях са издадени наказателни постановления; предвид разпоредбите на чл. 28, ал. 1 и чл. 58г, ал. 1 от Закона за административните нарушения и наказания, по 28 акта на нарушителите са изпратени предупредителни писма и

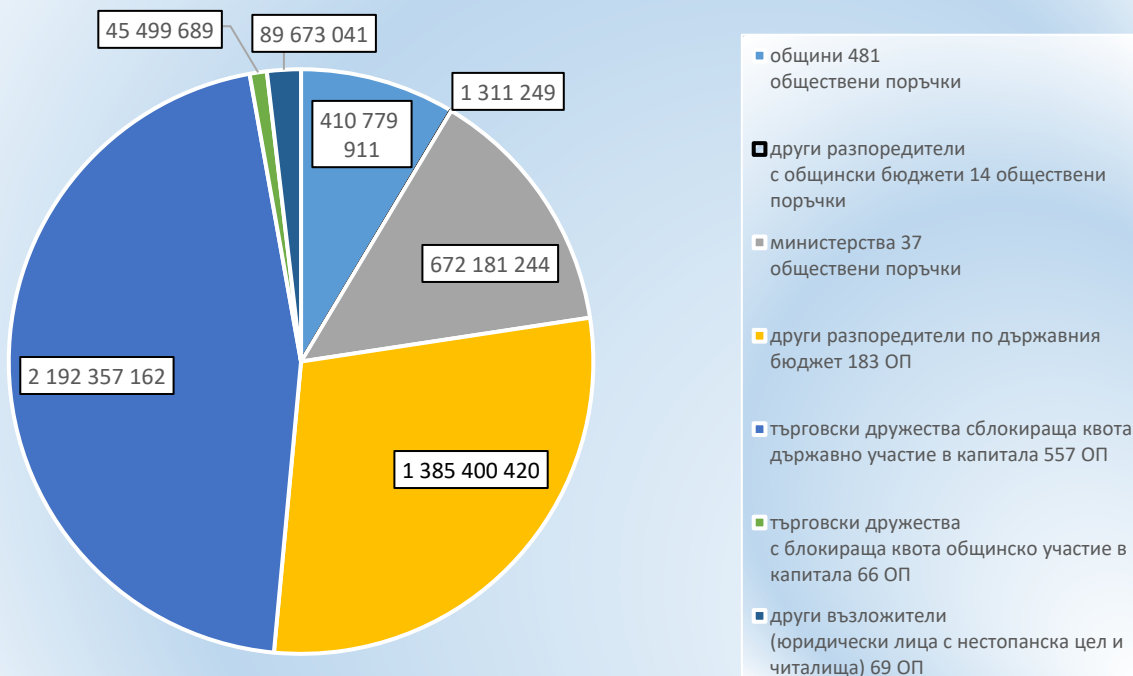
по 4 са сключени споразумения. Докладите за резултатите от 20 финансови инспекции са предоставени на органите на прокуратурата, предвид, че 9 от тях са възложени от същите органи, и 11 са изпратени по компетентност на основание чл.19, от ЗДФИ. На основание чл. 20, ал. 6 от ЗДФИ за резултатите от инспекциите са уведомени финансиращите органи.

3.6. Проверени обществени поръчки и установени нарушения

От извършените през годината 454 финансови инспекции и проверки при общо 303 бр. инспекции обект на проверка е възлагането и изпълнението на обществени поръчки, или 67 % от общо извършените финансови инспекции.

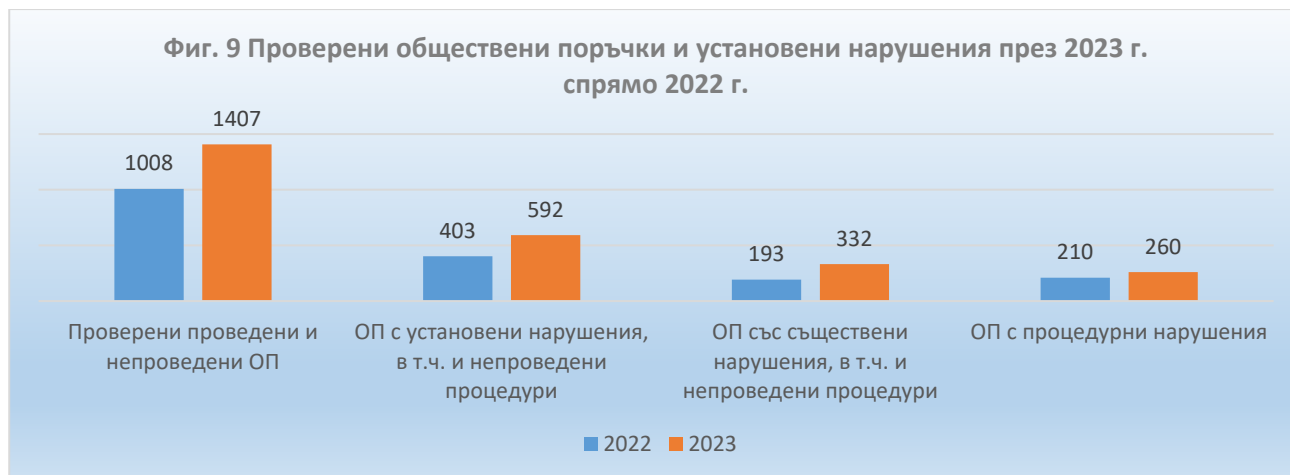
Проверени са 1 407 обществени поръчки⁸, при които са разходвани средства на обща стойност **4 797 202 716 лв.**, в т.ч.: 481 обществени поръчки за 410 779 911 лв. в общини; 14 обществени поръчки за 1 311 249 лв. в други разпоредители с общински бюджети; 37 обществени поръчки за 672 181 244 лв. в министерства; 183 обществени поръчки за 1 385 400 420 лв. в други разпоредители по държавния бюджет; 557 обществени поръчки за 2 192 357 162 лв. в търговски дружества с блокираща квота държавно участие в капитала; 66 обществени поръчки за 45 499 689 лв. в търговски дружества с блокираща квота общинско участие в капитала и 69 обществени поръчки за 89 673 041 лв. в други възложители (юридически лица с нестопанска цел и читалища).

Фиг. 8 Проведени 1407 обществени поръчки през 2023 г., при които са разходвани средства за 4 797 202 716 лв

⁸ Фиг. 8

От проверените през годината **1 407** обществени поръчки⁹, при 592 от тях на обща стойност 2 777 373 257 лв. или при 42% са установени нарушения. Тенденцията се запазва и през 2023 г., спрямо проверените обществени поръчки с установени нарушения през 2022 г. – 403 бр. или 40% бр.

Установените нарушения в областта на обществените поръчки, според техния характер, могат да бъдат систематизирани по следния начин:

- Неспазване на принципите на ЗОП за публичност и прозрачност, свободна конкуренция, равнопоставеност и недопускане на дискриминация. Такива нарушения са установени при 332 обществени поръчки, в т.ч.:
 - констатирани са 64 случая на невъзложени обществени поръчки по реда на ЗОП на стойност 429 149 363 лв., при наличие на всички законови основания за това;
 - констатирани са 6 случая на стойност 378 016 лв. на възложени обществени поръчки несъобразно стойността им;
 - констатирани са 56 случая на неоснователно проведени процедури на договаряне на стойност 70 400 877 лв.;
 - при 109 обществени поръчки е установено, че възложителите са поставили условия, които дават предимство или необосновано ограничават участието на кандидатите в процедурите;
 - при 97 обществени поръчки са сключвани 105 анекса към договори за обществени поръчки, с които са изменяни цени, срокове за изпълнение и др.
- Неспазване на предвидените срокове, непубликуване на задължителна информация, пропуски при оформянето на документацията и други са установени при 260 поръчки.

Горепосочените резултати се онагледяват със следната таблица:

⁹ Фиг. 9

Обекти	Проверени проведени и непроведени ОП		ОП с установени нарушения, в т.ч. и непроведени процедури			ОП със съществени нарушения, в т.ч. и непроведени процедури			ОП с процедурни нарушения		
	Брой	Стойност лв.	Брой	Стойност лв.	%	Брой	Стойност лв.	%	Брой	Стойност лв.	%
1. Общини	481	410 779 911	216	543 358 083	45	77	97 198 923	36	139	446 159 160	65
2. Други разпоредители с общ. бюджети	14	1 311 249	8	958 198	57	7	722 699	88	1	235 499	12
3. Министерства	37	672 181 244	26	114 119 530	70	24	85 508 792	92	2	28 610 738	8
4. Разпоредители с бюджет от по- ниска степен	183	1 385 400 420	135	1 132 638 345	74	108	1 122 481 405	80	27	10 156 940	20
5. Търговски дружества с държ. участие	557	2 192 357 162	160	954 549 657	29	84	566 864 357	53	76	387 685 300	47
6. Търговски дружества с общ. участие	66	45 499 689	15	8 130 410	28	7	2 136 110	47	8	5 994 300	53
7. ЕС, държ. помощи, чл.123 от ЗОП/чл.238, ал.4 от ЗОП и др. закони	69	89 673 041	32	23 619 034	46	25	6 888 534	48	7	16 730 500	52
Общо за всички видове обекти:	1407	4 797 202 716	592	2 777 373 257	42	332	1 881 800 820	56	260	895 572 437	44

От приключените през годината финансови инспекции и проверки, с най-голям относителен дял 303 бр. (67%) са инспекциите, свързани с възлагането и изпълнението на обществени поръчки. От тях 81 бр. са финансови инспекции и проверки в изпълнение на утвърден годишен план за контрол на дейността по възлагане и изпълнение на обществени поръчки. С извършените финансови инспекции в тази насока се обезпечават възложените от закона функции за последващ контрол по спазване на законодателството в областта на обществените поръчки.

Проверените договори през отчетния период са 5 177 бр. на стойност 1 318 636 454 лв. От тях 1 394 бр. на обща стойност 1 177 553 504 лв. са проверените договори при възлагане на обществени поръчки. За установените нарушения при възлагане на обществени поръчки са съставени 641 АУАН срещу 203 длъжностни лица, като 102 от тях са съставени при установени случаи на непроведени или неоснователно проведени процедури.

4. Административнонаказателна дейност

През 2023 г. директорът на АДФИ, като административнонаказващ орган се е произнесъл по 1270 бр. акта за установяване на административни нарушения (АУАН), които са съставени от финансовите инспектори при извършване на финансови инспекции.

4.1. През 2023 г. административнонаказващият орган се е произнесъл по 342 бр. АУАН съставени в предходен отчетен период, както следва:

- по 200 бр. АУАН са издадени наказателни постановления;
- сключени са 38 бр. споразумения по чл. 58г от ЗАНН (Изм. – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.), с които е наложена глоба/имуществена санкция;
- по 101 бр. АУАН производството е приключило с предупреждение по чл. 28, ал. 1 от ЗАНН (Изм. – ДВ бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) - административнонаказващият орган е приел, че извършеното административно нарушение представлява маловажен случай и на съответните длъжностни лица са изпратени писмени предупреждения, че при повторно извършване на административно нарушение ще им бъде наложено административно наказание;
- по 3 бр. АУАН производството е прекратено с резолюции по чл. 54 от ЗАНН (Изм. – ДВ бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.).

По издадените 200 бр. наказателни постановления и сключени 38 бр. споразумения са наложени административни наказания - глоби на физически лица и имуществени санкции на юридически лица, общо в размер на 379 728,65 лв. в сравнение с предходната година - 297 647,85 лева.

4.2. За периода от 01.01.2023 г. до 31.12.2023 г. от органите на АДФИ при осъществяване на инспекционната дейност са съставени **1 404 бр.** АУАН в сравнение с предходната година са съставени 1 026 бр. или с 378 бр. повече, в т.ч. 1310 бр. срещу физически лица и 94 бр. срещу юридически лица¹⁰.

До 31.12.2023 г. административнонаказващият орган се е произнесъл по 928 бр. АУАН, както следва:

- издадени са 391 бр. наказателни постановления;
- сключени са 283 бр. споразумения по чл.58г от ЗАНН (Изм. – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.), с които е наложена глоба/имуществена санкция;
- издадени са 245 бр. предупреждения по чл. 28, ал. 1 от ЗАНН, с които съответните лица са предупредени, че при извършване на друго административно нарушение от същия вид, представляващо маловажен случай, в едногодишен срок от влизане в сила на предупреждението, за това друго нарушение ще му бъде наложено предвиденото в закона административно наказание;
- издадени са 9 бр. резолюции за прекратяване (РП) по чл. 54 от ЗАНН.

По издадените 391 бр. наказателни постановления и сключените 283 бр. споразумения са наложени административни наказания - глоби на физически лица и имуществени санкции на юридически лица, общо в размер на 1 379 219,17 лв. в сравнение с предходната година - 778 094,38 лева.

¹⁰ Фиг. 10

През 2024 г. административнонаказващият орган предстои да се произнесе по 476 бр. АНП, образувани през 2023 година.

4.3. За периода 01.01.2023 г. - 31.12.2023 г. директорът на АДФИ, като административнонаказващ орган е издал общо 1270 акта, както следва:

- 591 бр. НП;
- 321 бр. споразумения по чл. 58г от ЗАНН;
- 346 бр. предупреждения по чл. 28, ал. 1 от ЗАНН;
- 12 бр. РП по чл. 54 от ЗАНН.

Фиг. 10 Процентно съотношение между издадените актове на административнонаказващия орган през 2023 г.

4.4. Наказателни постановления (НП) с наложена глоба

От общо издадените 591 бр. НП, глоба е наложена на 554 физически лица, а имуществена санкция на 37 юридически лица¹¹.

Фиг. 11 Разпределение на издадените 591 бр. НП

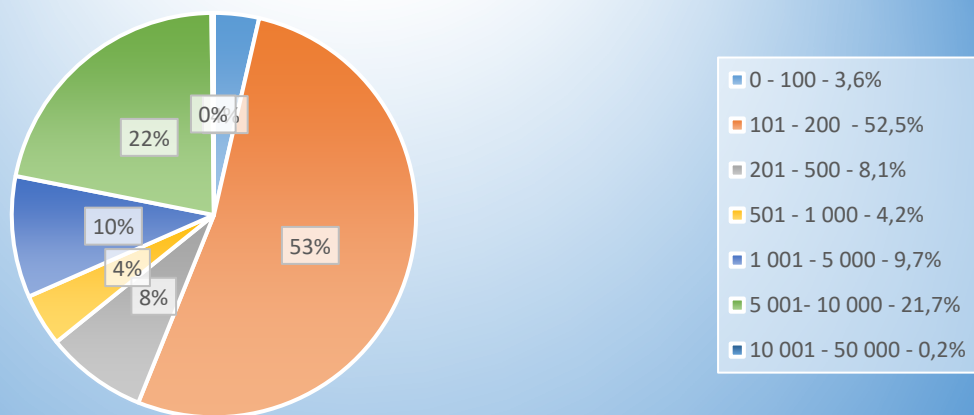

¹¹ Фиг. 11

С издадените наказателни постановления са наложени глоби в размер ¹²:

- От 0 лв. до 100 лв. – по 20 бр. НП ;
- От 101 лв. до 200 лв. – по 291 бр. НП;
- От 201 лв. до 500 лв. – по 45 бр. НП;
- От 501 лв. до 700 лв. – по 6 бр. НП;
- От 701 лв. до 1 000 лв. – по 17 бр. НП;
- От 1 001 лв. до 2 000 лв. – по 11 бр. НП;
- От 2 001 лв. до 3 000 лв. – по 10 бр. НП;
- От 3 001 лв. до 4 000 лв. – по 4 бр. НП;
- От 4 001 лв. до 5 000 лв. - по 29 бр. НП;
- От 5 001 лв. до 6 000 лв. - по 2 бр. НП;
- От 6 001 лв. до 7 000 лв. - по 2 бр. НП;
- От 7 001 лв. до 8 000 лв. - по 2 бр. НП;
- От 8 001 лв. до 9 000 лв. - по 0 бр. НП;
- От 9 001 лв. до 10 000 лв. - по 114 бр. НП;
- От 10 001 лв. до 30 000 лв. – по 0 бр. НП;
- ОТ 30 001 лв. до 50 000 лв. – по 1 бр. НП.

Фиг. 12 Размер на наложените глоби в лева

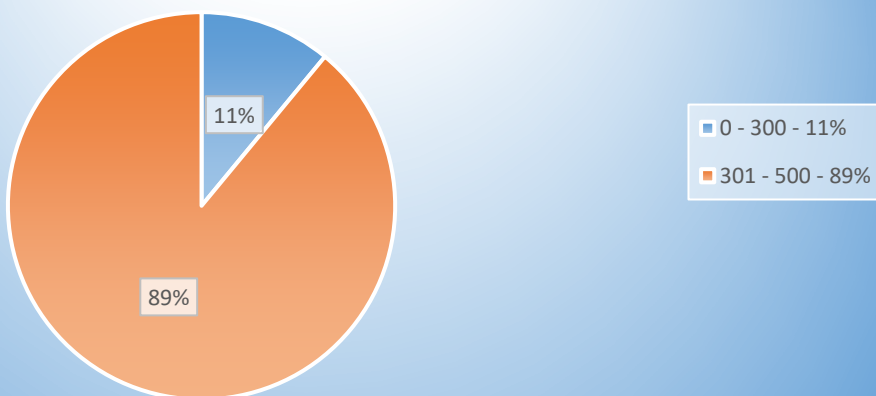

¹² Фиг. 12

С 37 бр. НП са наложени имуществени санкции в следните размери ¹³:

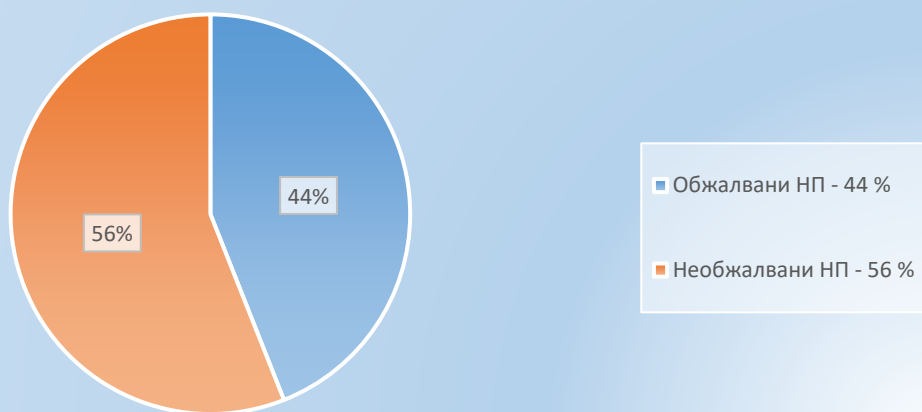
- От 0 лв. до 300 лв. – по 4 бр. НП
- От 301 лв. до 500 лв. – по 33 бр. НП.

Фиг.13 Размер на наложените имуществени санкции в лева

От общо 554 бр. НП с наложени глоби на физически лица 245 бр. са обжалвани ¹⁴.

Фиг.14 Обжалвани и необжалвани глоби

¹³ Фиг. 13

¹⁴ Фиг. 14

От общо 309 бр. необжалвани НП по 190 бр. глобите са внесени доброволно, от които по 184 бр. НП нарушителите са се възползвали от възможността да платят 80 % от наложената глоба, като са платили глобата в 14-дневен срок от получаване на НП, а 21 бр. НП са изпратени за събиране от НАП¹⁵.

Размер на глобата	Брой издадени НП	Брой обжалвани НП	Брой необжалвани НП	Брой доброволно внесени глоби по НП	Брой внесени глоби по НП в намален размер	Брой изпратени до НАП необжалвани НП
0 - 100	20	5	15	12	10	2
101 - 200	291	126	165	140	137	10
201 - 500	45	8	37	25	25	3
501 - 700	6	2	4	3	2	0
701 - 1 000	17	11	6	2	2	4
1 001 - 2 000	11	5	6	5	5	1
2 001 - 3 000	10	10	0	0	0	0
3 001 - 4 000	4	3	1	0	0	0
4 001 - 5 000	29	27	2	1	1	0
5 001 - 6 000	2	2	0	0	0	0
6 001 - 7 000	2	2	0	0	0	0
7 001 - 8 000	2	2	0	0	0	0
8 001 - 9 000	0	0	0	0	0	0
9 001 - 10 000	114	41	73	2	2	1
10 001 - 15 000	0	0	0	0	0	0
15 001 - 20 000	0	0	0	0	0	0
20 001 - 25 000	0	0	0	0	0	0
25 001 - 30 000	0	0	0	0	0	0
30 001 - 50 000	1	1	0	0	0	0
Общо:	554	245	309	190	184	21

Фиг. 15 Събираемост на глобите по необжалваните 309 бр. НП

Забележка: в Други е посочен броя на НП, които предстои да бъдат изпратени до НАП, както и НП които не са връчени на нарушителите.

¹⁵ Фиг. 15

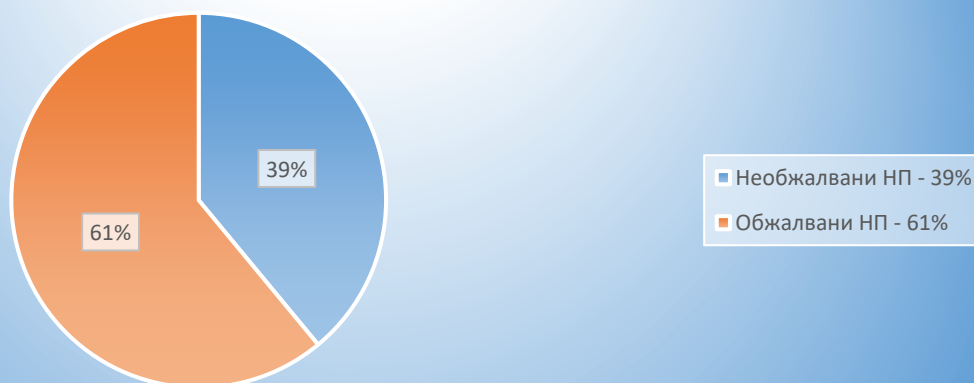
От обжалваните 245 бр. НП по 20 бр. съдът е потвърдил наложената глоба, а 30 бр. НП са отменени. По 195 бр. НП няма влязло в сила решение на съда.

Размер на глобата	Брой издадени НП	Брой обжалвани НП	Брой потвърдени НП	Брой изменени НП	Брой отменени НП
0 - 100	20	5	0	0	0
101 - 200	291	126	10	0	16
201 - 500	45	8	0	0	2
501 - 700	6	2	1	0	0
701 - 1 000	17	11	1	0	0
1 001 - 2 000	11	5	1	0	1
2 001 - 3 000	10	10	1	0	5
3 001 - 4 000	4	3	2	0	0
4 001 - 5 000	29	27	1	0	4
5 001 - 6 000	2	2	0	0	0
6 001 - 7 000	2	2	0	0	0
7 001 - 8 000	2	2	0	0	0
8 001 - 9 000	0	0	0	0	0
9 001 - 10 000	114	41	3	0	2
10 001 - 15 000	0	0	0	0	0
15 001 - 20 000	0	0	0	0	0
20 001 - 25 000	0	0	0	0	0
25 001 - 30 000	0	0	0	0	0
30 001 - 50 000	1	1	0	0	0
Общо:	554	245	20	0	30

4.5. Наказателни постановления с имуществена санкция (юридически лица)

От общо издадени 37 бр. НП с наложена имуществена санкция¹⁶, 9 бр. не са обжалвани.

Фиг. 16 Обжалвани и необжалвани имуществени санкции

¹⁶ Фиг. 16

По всички 9 бр. необжалвани НП ¹⁷ имуществената санкция е внесена доброволно.

Размер на имуществената санкция	Брой издадени НП	Брой обжалвани НП	Брой необжалвани НП	Брой доброволно внесени по НП	Брой доброволно внесени глоби по НП в намален размер	Брой изпратени до НАП необжалвани НП
0 - 300	4	1	3	3	3	0
300 - 500	33	19	14	11	0	0

Фиг. 17 Събираемост на необжалваните 17 бр. имуществени санкции

Забележка: в Други е посочен броя на НП, които предстои да бъдат изпратени до НАП, както и НП които не са връчени на нарушителите.

От обжалваните 20 бр. НП, съдът се произнесъл по 2 бр. НП с отменително решение, като по 18 бр. НП няма влязло в сила решение на съда.

Размер на глобата	Брой издадени НП	Брой обжалвани НП	Брой потвърдени НП	Брой изменени НП	Брой отменени НП
0 - 300	4	1	0	0	0
301 - 500	33	19	0	0	2

¹⁷ Фиг. 17

От данните¹⁸ е видно, че през отчетния периода от общо издадени 591 бр. НП, са обжалвани 265 бр. (45%) и 326 бр. НП не са обжалвани (55%).

фиг. 18 Обжалвани и необжалвани НП издадени през 2023 г.

От всички обжалвани 265 бр. НП, по 52 бр. има влязло в сила съдебно решение. От обжалваните решения в 8 % (20 бр.) съдът е потвърдил НП, а в 12 % (32 бр.) е отменил, като основанията са по-благоприятен закон, абсолютна давност, нарушен материален или процесуален закон. По 213 бр. НП все още няма окончателно съдебно решение.

Видно от гореизложените в периода от 01.01.2023 г. до 31.12.2023 г. от директора на АДФИ са издадени общо 591 бр. НП, с които е наложена глоба/имуществена санкция на нарушителите. В периода от 01.01.2023 г. – 31.12.2023 г. са влезли в сила 47% или 277 бр. от всички издадени 591 бр. НП.

От влезлите в сила НП по 245 бр. е налице потвърждение на наложените глоби или имуществени санкции, като в това число са и 225 бр. необжалвани НП, по които наложените глоби са доброволно платени, изпратени са до НАП за принудително събиране или предстои да бъдат изпратени за събиране и 16 бр. НП, потвърдени от съда след обжалването им.

Съгласно гореизложеното, от общо издадените 591 бр. НП ¹⁹ по отношение на 54 % (318 бр.) все още са налице висящи производства.

¹⁸ Фиг. 18

¹⁹ Фиг. 19

²⁰ Фиг. 20

Фиг. 19 Реализация на издадените 591 бр. НП през 2023 г.

Забележка: Във висящи са посочени НП, които не са влезли в сила, тъй като са обжалвани или не са връчени на нарушителите.

От всички влезли в сила 277 бр. НП (необжалвани и потвърдени) доброволно платени са 204 бр. глоби и имуществени санкции, а 21 бр. са изпратени за събиране до НАП. Следователно общо по 277 бр. НП са налични данни за платени публични задължения и за предприети действия за събиране на наложените глоби/имуществени санкции²⁰.

Фиг. 20 Данни за предприети действия за събиране на влезлите в сила глоби и имуществени санкции наложени с НП за периода от 01.01.2023 г. до 31.12.2023 г.

Забележка: в Други е посочен броя на НП, които предстои да бъдат изпратени до НАП.

С измененията в ЗАНН - ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г. е въведен нов институт за приключване на административнонаказателното производство - споразумение. Споразумението по чл. 58г от ЗАНН се изготвя в писмена форма и съдържа съгласие на страните по въпросите има ли извършено деяние, съставлява ли деянието нарушение и правната му квалификация, извършено ли е виновно от лицето, срещу което е съставен АУАН. Със споразумението се налага административно наказание глоба/имуществена санкция на нарушителя, като наказващият орган определя глобата в размер на 70 на сто от минимума или от точно определения размер, предвиден за извършеното нарушение, а когато в закона не е предвиден минимум, наказващият орган определя размера на глобата в размер не повече от 70 на сто от половината от максимума. През 2023 г. между директора на АДФИ и лицата срещу

които са съставени АУАН са сключени 321 бр. споразумения, с които са наложени глоби/имуществени санкции на нарушителите, като същите са влезли в сила след заплащането им.

От всички 1270 произнасяния на административно наказващия орган (АНО) за периода от 01.01.2023 г. до 31.12.2023 г.:

- глоби и имуществени санкции са наложени със 912 бр. акта или 72% от издадените актове (591 НП и 321 споразумения), 346 бр. са издадените предупреждения или 27 % и 12 бр. са издадените резолюции за прекратяване или 1 %²¹.

Фиг. 21 Процентно съотношение между издадените актове на административнонаказващия орган през 2023 г.

От общо 912 бр. НП²² и споразумения, с които се налагат глоби и имуществени санкции, влезли в сила са общо 598 бр. или 65%, а 35% са висящи.

Фиг. 22 Процентно съотношение между издадените и влезли в сила НП и споразумения през 2023 г.

²¹ Фиг. 21

²² Фиг. 22

От влезлите в сила 598 бр. НП²³ и споразумения са потвърдени 566 бр.

Фиг. 23 Процентно съотношение между потвърдени и отменени влезли в сила актове на АНО, с които е наложена глоба/имуществена санкция през 2023 г.

По отношение на потвърдените 566 бр. НП и споразумения²⁴ са налични данни за платени публични задължения и за предприети действия за събиране на наложените глоби/имуществени санкции по 546 бр., от които 530 бр. са внесени доброволно и 21 бр. са изпратени за събиране от НАП, като по 20 бр. предстои да бъдат изпратени на НАП.

Фиг. 24 Данни за предприети действия за събиране на глоби и имуществени санкции наложени с НП и споразумения за периода от 01.01.2023 г. до 31.12.2023 г.

5. Последващи мерки

С цел преустановяване на извършването на нарушения на бюджетната и финансово-стопанската дисциплина и отстраняване на последиците от тях, от органите на АДФИ са предприети следните последващи мерки:

- В съответствие с разпоредбите на чл. 18, ал. 1, т. 1 от ЗДФИ са дадени 54 писмени указания на ръководителите на проверяваните организации за преустановяване на извършване на нарушения и/или отстраняване на вредните последици от тях.
- В изпълнение на разпоредбите на чл. 19 от ЗДФИ, чл. 241, ал. 4 от ЗОП и чл. 80а, ал. 13 от Закона за енергетиката на органите на Прокуратурата по компетентност са

²³ Фиг. 23

²⁴ Фиг. 24

изпратени 112 доклада за извършени финансови инспекции. На органите на Прокуратурата са изпратени и 84 доклада за извършени финансови инспекции, във връзка с постъпили прокурорски постановления. По 34 доклада са постъпили постановления за отказ за образуване на ДП. Информация за образуване на ДП е постъпила за 17 доклада. По 1 доклад е постъпила информация за прекратяване на ДП, а 87 доклада са препратени в друга прокуратура по компетентност и не е представена информация за последващи действия, а за останалите няма данни за постъпило уведомление по чл. 4, ал. 2 или чл. 5 от Споразумението за взаимодействие между ПРБ и АДФИ.

- На основание чл. 20, ал. 1 от ЗДФИ за констатирани нарушения в проверявани бюджетни организации, са изпратени 49 броя констатации на горестоящите разпоредители с бюджет.
- На основание чл. 20, ал. 2 от ЗДФИ за констатирани нарушения в общини и разпоредители със средства по общинските бюджети са изпратени 302 броя констатации на съответните общински съвети.
- На основание чл. 20, ал. 3 от ЗДФИ на органите, упражняващи правата на собственост на държавата и общините, са изпратени 70 броя констатации за установени нарушения в държавни предприятия и търговски дружества с блокираща квота държавно или общинско участие в капитала.
- На основание чл. 20, ал. 4 от ЗДФИ на търговски дружества с блокираща квота държавно участие в капитала, са изпратени 37 броя констатации за установени нарушения в търговски дружества, в чийто капитал те участват с блокираща квота.
- На основание чл. 20, ал. 5 от ЗДФИ на органа упражняващ правата на собственост на държавата или общината, е изпратена 1 констатации за констатирани нарушения в търговско дружество, намиращо се в производство по несъстоятелност или ликвидация.
- На основание чл. 20, ал. 6 от ЗДФИ за констатирани нарушения при разходване на средства от финансиране със средства от държавния бюджет, от общинските бюджети, по международни договори или програми на Европейския съюз и др. са изпратени 56 броя констатации на финансиращите органи.
- На основание чл. 29 от ППЗДФИ на други държавни органи по компетентност са изпратени 45 броя констатации за нарушения, установени при извършени финансови инспекции.
- На основание чл. 34 от ППЗДФИ на органите по компетентност са изпратени 9 броя констатации за нарушения, установени в структурни единици (клонове, подразделения филиали и др.).
- За констатираните нарушения в областта на обществените поръчки на изпълнителния директор на АОП са изпратени 305 броя констатации от доклади за извършена финансова инспекция или проверки в съответствие с чл. 241, ал.5 от ЗОП.

6. Аналитична информация относно възложени от министъра на финансите и извършени през 2023 г. финансови инспекции

През 2023 г. по искане на министъра на финансите, по определени теми са възложени и извършени финансови инспекции в 126 общини, 26 търговски дружества, 3 държавни предприятия, 13 първостепенни разпоредители с бюджет и 2 второстепенни разпоредители с бюджет.

През 2023 г. по искане на министъра на финансите са възложени и извършени 202 финансови инспекции (44,49 % от извършените за периода 454 финансови инспекции) на 126 общини, 26 търговски дружества, 3 държавни предприятия, 13 първостепенни и 2 второстепенни, разпоредители с бюджет, и на юридическо лице с нестопанска цел, финансирано със средства от държавния бюджет по определени теми.

Извършени са следните проверки:

- Законосъобразност на отчетените към 31.12.2020 г., 31.12.2021 г. и 31.12.2022 г.: плащания за погасяване на общински дългове, предвид ограничението на чл. 32, ал. 1 от Закона за публичните финанси (ЗПФ); задължения за разходи и поети ангажименти за разходи, предвид изискванията на чл. 94, ал. 3, т. 1 и т. 2 от ЗПФ; отчетени увеличения на просрочени задължения, съгласно изискването на чл. 128, ал. 4 от ЗПФ, както и изпълнение на предвидените в планове за финансово оздравяване мерки и дейности, във връзка с изискванията на чл. 130е от ЗПФ. Извършени са 48 финансови инспекции в 42 общини.

- Във връзка с ограничението на чл. 32, ал. 1 от ЗПФ в 6 общини са установени 7 случая на плащания за погасяване на общински дългове в размери над нормативно определените. Заемите са предимно с инвестиционно предназначение, в т.ч. за проекти за които е предвидено финансиране със средства от Европейския съюз.

- При един случай е допуснато при определяне на плащанията за общински дългове за съответния период, да се включат задължения, които нормативно не са предвидени, и не участват при формиране на размера на ограничението.

- Във връзка с изпълнение на инвестиционен проект, е установен случай на нарушение на чл. 17б. от Закона за общинския дълг, който ограничава размера на дълг, поет за реализиране на договори с гарантиран резултат.

- По отношение на изискванията на чл. 94, ал. 3, т. 1 и т. 2 от ЗПФ са установени нарушения в 26 общини. При 11 от случаите са установени нарушения на чл. 128, ал. 1 от ЗПФ, допуснато е да се извършат разходи, които не са предвидени в бюджета на съответната община за годината; установени са и 14 нарушения на изискването на чл. 128, ал. 2 от ЗПФ, да не се допуска поемането на ангажименти за разходи, ако показателите за поети ангажименти и задължения за разходи не са в съответствие с чл. 94, ал. 3, т. 1 и т. 2 от същия закон.

- Изискването на чл. 128, ал. 4 от ЗПФ, през отчетната година да не се допуска увеличение на просрочените задължения, ако в края на предходния отчетен период размерът на същите, превишава с 5 на сто размера на разходите, е нарушено в 6 общини.

- Във връзка с изпълнение към 31.12.2022 г. на предвидени в планове за финансово оздравяване на общини мерки и дейности, съгласно чл. 130е от Закона за публичните финанси

са извършени 3 финансови инспекции. При един случай мерките за финансово оздравяване са изпълнени и са довели до положителен финансов ефект. При два от случаите мерките не са изпълнени, и от тяхното прилагане не е реализиран положителен ефект. Най-голямо неизпълнение е отчетено при приходите от продажби на нефинансови активи. Допуснато е да се извършат разходи, които не са предвидени в бюджета за годината.

- Установени са 2 случая, при които не са изплатени своевременно предоставени от централния бюджет през 2017 г. безлихвени заеми с цел подпомагане на мерки за финансово оздравяване. Задълженията окончателно са погасени през 2021 г. и 2022 г. Във връзка със затруднено финансово състояние през 2020 г. на двете общини отново са отпуснати безлихвени заеми, които е следвало да се погасят през 2021 г. и 2022 г. Задълженията не са погасени в предвидените срокове. Предприети са действия за разсрочване и прихващания от субсидии за капиталови разходи.

- Установен е случай на нарушение на чл. 126 от Закона за публичните финанси, като предназначението на субсидии, получени за финансиране на държавни дейности е променено в края на отчетния период.

За нарушенията са съставени общо 82 акта за установяване на административни нарушения.

- Законосъобразност при разходване на средства, предоставени през 2019 г., 2020 г., 2021 г. и 2022 г. по реда на Наредбата за условията и реда за предоставяне на средства за компенсиране на намалените приходи от прилагането на цени за обществени пътнически превози по автомобилния транспорт, предвидени в нормативните актове за определени категории пътници, за субсидиране на обществени пътнически превози по нерентабилни автобусни линии във вътрешноградския транспорт и транспорта в планински и други райони и за издаване на превозни документи за извършване на превозите /приета с ПМС № 163/29.06.2015 г./. Извършени са 97 финансови инспекции в 95 общини.

От 78 общини е допуснато неоснователно, нецелево или в по-голям размер от определените лимити разходване на средства, както и в централния бюджет да не се възстановят, неразходвани целеви средства, предвид изискванията на чл. 42, ал. 2 от ПМС № 381/30.12.2019 г. за изпълнението на държавния бюджет на Република България (ДБ на РБ) за 2020 г.; чл. 45, ал. 2 от ПМС № 408/23.12.2020 г. за изпълнението на ДБ на РБ за 2021 г.; чл. 42, ал. 2 от ПМС 31/17.03.2022 г. за изпълнението на ДБ на РБ за 2022 г.; чл. 42, ал. 1 от ПМС 108/09.08.2023 г. за изпълнението на ДБ на РБ за 2023 г. и ПМС № 216/29.07.2022 г. за одобряване на допълнителни трансфери по бюджетите на общините за 2022 г. за превоз на пътници по нерентабилни автобусни линии във вътрешноградски транспорт и транспорта в планински и други райони за 2022 г. и за превоз на пътници по междуселищни автобусни линии, извън тези по § 4, ал. 1 и 2 от заключителните разпоредби на Закона за автомобилните превози. Във връзка с посоченото, по време на финансовите инспекции и в изпълнение на дадени указания, в централния бюджет са възстановени общо 2 793 170 лв. (82,9% от установените 3 368 295 лв.).

- По отношение на изискванията на Наредбата, за оповестяване на информация за изплатените на превозвачите компенсации и субсидии, проведените обществени поръчки, данни за сключените договори и др., са установени случаи при които не е предоставена информация на органите на Националната агенция за приходите, както и случаи при които

възложителят не е публикувал данни на интернет страницата на съответната община. Установени са случаи на неизпращане в срок до Министерство на транспорта и съобщенията и Министерство на образованието и науката, на данни за размера на изплатените субсидии, отчетените финансови резултати и задълженията към превозвачите. Допуснато е да се изплащат субсидии въз основа на договори, които не отговарят на Регламент № 1370/2007, да се сключват договори, които не съдържат задължителни условия за реда, по който се определя размера на субсидията, условия за реда на отчитане на реализирана печалба, както и да не се сключи договор със съответния директор в случаите, при които общината организира превози на ученици. Установени са случаи при които, не е спазено изискването на превозвачите да се изплащат средства за действително извършени услуги.

- По отношение на предварителния контрол за законосъобразност, свързан с разходване на средства по Наредбата за условията и реда за предоставяне на средства за компенсиране на намалените приходи от прилагането на цени за обществени пътнически превози по автомобилния транспорт, предвидени в нормативните актове за определени категории пътници, за субсидиране на обществени пътнически превози по нерентабилни автобусни линии във вътрешноградския транспорт и транспорта в планински и други райони и за издаване на превозни документи за извършване на превозите, са установени 8 случая на нарушения на чл. 13, ал. 3, т. 3 от Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор.

- По отношение на възлагане на услугите са установени случаи на непроведени обществени поръчки, както и случаи при които до Агенцията по обществени поръчки не е изпратена информация, свързана с проведените процедури, и др.

- Във връзка с предоставени данни от превозвачи за извършени превози на правоимащи лица, изпълнени разписания, маршрути и др., както и предоставена на министъра на транспорта и съобщенията информация за изплатени и действително полагащи се компенсации, са установени случаи на индикатори за измама по смисъла на § 1, т. 9 от ДР на Закона за държавната финансова инспекция.

За установените нарушения са съставени 270 акта за установяване на административни нарушения.

При извършените 29 финансовите инспекции на търговски дружества и държавни предприятия са извършени проверки за законосъобразност в областта на обществените поръчки, и законосъобразното отчитане и документална обосновааност на резултатите от съответната финансово-стопанската дейност.

- В областта на възлагане и изпълнение на обществените поръчки са установени случаи на

непроведени обществени поръчки, неоснователно проведени процедури на договаряне без предварително обявление, както и случаи на ограничаване на броя на участниците, и несвоевременно изпратена информация до Агенцията по обществени поръчки и др.

- Във връзка с организацията и упражнения предварителен контрол за законосъобразност по отношение на дейността, са установени нарушения на изискванията на Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор.

За установените нарушения са съставени 106 акта за установяване на административни нарушения.

При извършените общо 16 финансови инспекции на разпоредители с бюджет и на юридическо лице с нестопанска цел, финансирани със средства от държавния бюджет са извършени проверки за законосъобразност в областта на обществените поръчки, както и законосъобразното разходване на средства за възнаграждения по трудови и граждански договори, извършени разходи за юридически и административни услуги, и др.

- Установено е, че от юридическо лице с нестопанска цел е допуснато да се извършат разходи, които не са предвидени с договора за подпомагане на дейността със средства от държавния бюджет. На основание чл. 18, ал. 1, т. 1 са дадени указания за възстановяване на средствата, ведно със законната лихва.

- Във връзка с проверките в областта на обществените поръчки, са установени нарушения свързани предимно с изискванията за оповестяване на информация, както и извършени разходи без да са проведени процедури за възлагане обществени поръчки.

За установените нарушения са съставени 97 акта за установяване на административни нарушения.

III. УПРАВЛЕНИЕ И ОРГАНИЗАЦИЯ НА АДФИ

Агенцията за държавна финансова инспекция се ръководи и представлява от директор - едноличен орган на изпълнителната власт. През 2023 г. директор на АДФИ е г-н Стефан Белчев - доктор по икономика, притежаващ над 27 години професионален опит в областта на вътрешния одит и финансовия контрол в публичния сектор.

1. Структура

Съгласно чл. 3 от Устройствения правилник на АДФИ, агенцията е структурирана в обща и специализирана администрация, служител по сигурността на информацията и финансов контролор. Специализираната администрация е организирана в 3 дирекции:

1. дирекция „Инспекционна дейност“;
2. дирекция „Анализ и отчет на инспекционната дейност“;
3. дирекция „Правна“.

Инспекционната дейност се осъществява от дирекция „Инспекционна дейност“, която е структурирана в седем отдела, както и изнесени работни места на територията на цялата страна.

Дирекция „Правна“ е структурирана в четири отдела и изнесени работни места в основни областни градове. Една от основните функции на дирекцията е да дава консултации и да изготвя становища по правни въпроси в хода на финансовите инспекции, както и становища по докладите от извършени финансови инспекции.

Дирекция „Анализ и отчет на инспекционната дейност“ организира дейността на Постоянната комисия за разглеждане на молби, жалби и сигнали по чл.5, ал.1 от ППЗДФИ и

отговаря за последващите мерки за реализация на докладите от инспекционната дейност по реда на ЗДФИ.

Осъществяването на правомощията на директора на АДФИ, като ръководител на агенцията и осигуряването на дейността на звената от специализираната администрация се подпомага от обща администрация, структурирана в дирекция „Финансово – стопански дейности, управление на човешките ресурси, информационно обслужване и комуникация“

С решение на Министерския съвет през 2023 г. е одобрен проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за държавната финансова инспекция.

С цел постигане на бюджетна дисциплина и защита на публичните финансови интереси проектът регламентира функциите по държавна финансова инспекция като инструмент за извършване на последващи проверки за законосъобразност на финансово-стопанската дейност на организациите и лицата от обхвата на закона.

Основната цел на предлаганите промени е усъвършенстване качеството и повишаване ефективността на контролната дейност на органите на Агенцията за държавна финансова инспекция. С проекта се актуализира размерът на налаганото административно наказание за нарушения по чл. 32, ал. 1 и на имуществената санкция по чл. 32, ал. 2 от ЗДФИ, които не са променени през последните 9 години, в т.ч. минималните размери на глоби повече от 17 години.

В този продължителен период са настъпили съществени промени в икономическите условия, които налагат тяхното осъвременяване. Обществените отношения се развиват динамично, в т.ч. и тези, свързани с финансово-стопанската дейност, бюджетния процес и отчетността на бюджетните предприятия и другите лица по чл. 4 от ЗДФИ. Публичните средства, които се разпределят и разходват, с всяка година се увеличават в стойностно изражение. Нараства и регулацията на този вид отношения, насочена към възпиране на участниците в тях от неправомерни действия и злоупотреби, а в същото време санкцията за подобно неправомерно поведение остава непроменена.

Актуализацията на санкциите се налага и във връзка с идентифицираната необходимост в Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България от засилване на административнонаказателната отговорност.

Със законопроекта се въвежда възможност за създаване, изпращане, връчване и получаване на документи по чл. 16 и чл. 17 от ЗДФИ по електронен път, като целта на предложението е повишаване на ефективността на дейността на АДФИ. Действащият ЗДФИ е приет през 2006 г. и въведеният с него ред за получаване и връчване на документи предвижда движение на актове и кореспонденция на хартиен носител. Същевременно са приети и нови закони и законодателни изменения, в т.ч. изменения в процесуалните закони, отнасящи се до използването на Системата за сигурно електронно връчване.

С приемане на предлаганите промени ще се осигури засилване на превенцията и намаляване на рисковете от безконтролно разходване на публични финанси, както и привеждане на част от дейността по финансова инспекция в съответствие със съвременни способи за предоставяне на данни по електронен път.

2. Административен капацитет

2.1. Персонал

Към 01.01.2023 г. числеността на Агенцията за държавна финансова инспекция е 199 щатни бройки. От утвърдените 199 щ. бр. към м. януари 2023 г. са заети 163 щ. бр. в т. ч. 155 щ. бр. по служебно и 8 по трудово правоотношение.

АДФИ е организидала 27 конкурсни процедури за заемане на свободни щатни длъжности през 2023 г., за които са подали заявление за участие общо 118 кандидати. От тях през 2023 г. са одобрени и назначени 20 служители на експертни длъжности с аналитични и контролни функции. АДФИ прилага механизмите за мобилност на държавните служители и през 2023 г. е приела 2 служители при условията на чл. 81а от ЗДСл.

През 2023 г. с оглед осигуряване на възможност за кариерно развитие на служителите на АДФИ, при спазване разпоредбите на Закона за държавния служител са преназначени на по-високи експертни длъжности 23 държавни служители.

Към 31.12.2023 г., при утвърдената с Устройствения правилник на АДФИ численост от 199 щ. бр., са заети 170 щ. бр., в т.ч. 163 по служебно и 7 по трудово правоотношение.

Основният човешки ресурс на агенцията е съсредоточен в Специализираната администрация, където са заети 87 % от служителите, а 11 % са в Общата администрация (при нормативно разрешен до 35 на сто). От щатната численост на персонала 21 щ. бр. са за служители, заемащи ръководни длъжности, 169 щ. бр. - за експертни длъжности с аналитични или контролни функции и 7 щ. бр. – за експертни длъжности със спомагателни функции. В Специализираната администрация утвърдените щатни бройки за финансови инспектори са 131, а за юрисконсулти – 22. Финансови инспекции по ЗДФИ извършват 119 финансови инспектори, останалите 12 финансови инспектори осъществяват дейности по отчитане и анализ на инспекционната дейност.

От заетите 170 щ. бр., 165 служители на АДФИ са с висше образование, като от тях 96 на сто са с образователно-квалификационна степен „магистър“ по специалностите от професионално направление „Икономика“ и/или „Право“, с придобита правоспособност.

2.2. Обучение

Приоритетна задача, заложена в Стратегическия план за развитие на държавната финансова инспекция за 2023 г., е провеждането на ефективна политика за професионално развитие на служителите на АДФИ, с оглед повишаване качеството на дейността на агенцията и укрепване на административния капацитет.

За осигуряване на успешно изпълнение на функциите и задачите на АДФИ и през 2023 г. продължи организирането и провеждането на дейности и инициативи за подобряване на специфичните знания, умения и компетенции на служителите, предпоставка за тяхното професионално и кариерно развитие.

Всички новоназначени служители в АДФИ преминават през въвеждащо обучение с цел осигуряване на единен, последователен и безпрепятствен процес по въвеждане в работата, запознаване с организацията и със средата, в която ще работят, придобиване на знания и

умения за осъществяване на ключовите функции и дейности, вменени на АДФИ и бързото им адаптиране към изискванията за изпълнение на дейността. От общо назначените 20 служители през 2023 година 15 са подлежали на задължително обучение за държавни служители, назначени за първи път на държавна служба, съгласно чл. 35б, ал. 1, т. 1 от ЗДСл. 5 от тях са взели участие в задължителното обучение, провеждано от Института по публична администрация.

За 3 от новоназначените служители е приключил 10-месечния срок по въвеждане в работата, а за всички останали изтича през 2024 г. На двама служители е прекратено служебното правоотношение преди изтичане на периода за въвеждащо обучение.

През 2023 г. служители от агенцията са участвали в 31 теми на електронни самообучения, организирани от Института по публична администрация и в 8 теми на електронни обучения, проведени от Школата по публични финанси. Общият брой на служителите, взели участие в тях е 130. Темите на обученията и броя участниците е, както следва:

- Работа с Централизирана автоматизирана информационна система (ЦАИС) "Електронни обществени поръчки" – 11 служители;
- Доказателствена стойност на електронния документ – 10 служители;
- Прогнозиране на потребностите и планиране на обществени поръчки – 6 служители;
- Нови технологии в управлението - облачни технологии – 3 служители;
- Интервюто като метод за оценяване при подбор на служители – 3 служители;
- Социални мрежи в публичния сектор - създаване и управление – 2 служители;
- Подкуп на чужди длъжностни лица и сигнализиране при съмнение за извършено престъпление – 2 служители;
- Умните градове – дигитални решения и устойчиви политики – 2 служители;
- Устойчиви финанси – 2 служители;
- Принципи на кръговата икономика – 2 служители;
- Работа с jobs.government.bg – портал за работа в държавната администрация – 2 служители;
- Защита на личните данни в дигитална среда – 1 служител;
- Правна уредба на защитата на личните данни – 1 служител;
- Добри практики и решения в УЧР – 1 служител;
- Цифрова Европа – 1 служител;
- Защита на личните данни в дигитална среда – 1 служител;
- Приложение на системите за електронно управление – 1 служител;
- Електронен документ и електронен подпис (базов модул) – 1 служител;
- Кодекс за поведение на служителите – функции и основни акценти – 1 служител;

- Основи на дистанционните аерокосмически технологии и ГИС, обработка на високо стойностни данни – 1 служител;
- Нови технологии в управлението - светът на данните – 1 служител;
- Нови технологии в управлението - изкуствен интелект и машинно учене – 1 служител;
- Нови технологии в управлението – блокчейн – 1 служител;
- Организация на документооборота в държавната администрация – 1 служител;
- Правна и нормативна рамка в областта на данните в контекста на Европейската стратегия за данни и правните инструменти на ОИСР – 1 служител;
- Партньорство за открито управление – 1 служител;
- Цели за устойчиво развитие на ООН – 1 служител;
- Зелена администрация – 1 служител;
- Обща рамка на регулаторната политика в България – 1 служител;
- Методи за колаборативна работа със заинтересовани страни – 1 служител;
- Обща рамка за оценка (CAF) – инструмент за управление на качеството в публичната администрация – 1 служител;
- Ангажименти на длъжностните лица в процеса по управление и контрол на обществените поръчки. Нови моменти в ЗОП – 14 служители;
- Нередности и измами по проекти, финансирани от ЕСФР - казуси и добри практики от дейността на АФКОС – 1 служител;
- Прилагане на законодателството по обществени поръчки. Примери от практиката – 29 служители;
- Подготвителен курс за изпита за придобиване на сертификат „Вътрешен одитор в публичния сектор“ – 10 служители;
- Система за управление и контрол на Плана за възстановяване и устойчивост и приложима нормативна уредба. Защита на финансовите интереси на ЕС във връзка с изпълнение на мерките, финансирани от Механизма за възстановяване и устойчивост. – 2 служители;
- Приложимост на държавните помощи във връзка с Националния план за възстановяване и устойчивост. – 6 служители;
- Възможности за повишаване на ефективността при противодействието на неправомерно поведение, застрашаващо финансовите интереси на ЕС. Казуси и добри практики от дейността на дирекция АФКОС – 1 служител;
- Прилагане на законодателството по обществени поръчки. Примери от практиката. – 2 служители.

През 2023 г. в АДФИ продължава да се прилагат като добра практика за постигане на прозрачност, обективност и превенция на корупционния риск принципите за ротация и мобилност на служителите при възлагане и извършване на инспекционна дейност.

2.3. Работни срещи

От 19 до 21 юни 2023 г. в к.к. „Боровец“ се проведе Двадесет и първото национално работно съвещание на Агенция за държавна финансова инспекция. Сред акцентите на съвещанието бяха теми, свързани с нормативните разрешения и съдебната практика при прилагане на Закона за обществените поръчки, както и реализацията на актовете за начет, съставени в производството по Закона за държавната финансова инспекция. Изпълнителите от ДЗЗД „МКС КЪНСАЛТЪНТС“ по проект „Подобряване на инспекционния контрол, осъществяван от Агенцията за държавна финансова инспекция“ представиха анализ на текущото състояние на държавната финансова инспекция и координацията между институциите, осъществяващи контрол върху публичните средства, както и направените предложения за подобряване на дейността и за промени в нормативната уредба. Лектори от Сметната палата на Република България представиха подходът на одиторите във връзка с реализацията на начетното производство, както и съществуващата практика при осъществяване на последващия контрол при прилагане на Закона за обществените поръчки. Представители на Агенцията по обществени поръчки представиха теми, свързани с възлагане на обществени поръчки чрез процедурите на договаряне и констатираните нарушения при предварителния контрол, както и актуалната практика на Съда на Европейския съюз. Представител от дирекция „Методология на контрола и вътрешен одит“ при Министерство на финансите допринесе съществено за изясняване на новите моменти в системата за вътрешен контрол в публичния сектор, относими към контролната дейност на АДФИ.

По случай Деня на финансовия инспектор – 19 юни, бяха връчени отличия на служители в различни категории, включително за финансов инспектор и за юрисконсулт на годината. Агенцията по обществени поръчки беше отличена като „Партньор на АДФИ за 2022 г.“, като плакетът беше връчен на нейния главен секретар.

3. Информационно обслужване и комуникация

През 2023 г. в Агенцията за държавна финансова инспекция продължава развитието на дейностите по дигитализация на работните процеси. Техническото обезпечаване се гарантира чрез изградена мрежова инфраструктура, която осигурява свързаност между изнесените работни места и централното управление в гр. София. Същевременно, мрежата на АДФИ е свързана към Единната електронна съобщителна мрежа (ЕЕСМ), осигурявана от Изпълнителна агенция „Инфраструктура на електронното управление“ (ИАИЕУ) към Министерството на електронното управление. Осигурен е независим достъп до информационните ресурси през мобилна 4G и 5G мрежа и внедрено VPN решение. Изцяло подновена е компютърната техника на всички служители с последните версии на операционна системи и приложен софтуер. Поддръжката на информационните системи на агенцията дава възможност за осигуряване на среда, в която вътрешно-ведомствената комуникация между всички служители да се извършва по електронен път.

През 2023 г. документооборотът в АДФИ се осъществява по електронен начин, с изключение на тези документи, за които е предвидено друго със закон. Ползваната в агенцията система за документооборот осигурява бърз достъп до входящите и изходящи документи, улеснява работата при търсене и проследяване на движението на преписките и осигурява надежден електронен обмен с други администрации, чрез Средата за електронен обмен на съобщения (СЕОС). Кореспонденцията между АДФИ и останалите администрации се осъществява изцяло по електронен път, а чрез интегрирания модул със Системата за сигурно електронно връчване (ССЕВ) – и значителна част от документооборота с граждани и други организации. Всички служители на агенцията използват квалифицирани електронни подписи.

През 2023 г. се създава единна структура за всички инспекционни преписки в електронна среда с цел подготовка за дигитализацията на процесите по инспекционната дейност. Промяната в нормативната уредба, която ще позволи тази реализация, се случва в началото на 2024 г. Дигитализацията на тези процеси позволява поддържане на пълно електронно досие на преписката и автоматизиране на част от дейностите по създаване, регистриране, движение, проследяване и архивиране на документи.

В стремежа към непрекъснато развитие и използване на съвременни информационни и комуникационни стандарти, в АДФИ са обновени съществуващите софтуерни решения за управление на информационните ресурси. През 2023 г. вътрешната информационна страница (Intranet) е надградена с нови модули. Съдържанието е структурирано по начин, което допринася за повишаването на информираността и квалификацията на финансовите инспектори и другите служители в АДФИ.

Чрез интегрираната информационна система, включваща и деловодната система и интранет портала, се осъществява незабавен достъп на всички служители до вътрешните документи, служебна и външна информация, включително от средствата за масово осведомяване. Част от процеса на дигитализация е и повишаване на квалификацията на служителите по отношение на новостите в информационните технологии. През 2023 г. са проведени 2 бр. съвместни обучения за всички служители на агенцията.

Дейността по публичната комуникация е насочена към постигане на по-голяма прозрачност и улесняване на достъпността до информация, свързана с дейността на агенцията. В официалната Интернет страница на агенцията на всяко тримесечие се публикува информация за приключилите финансови инспекции, което осигурява възможност на обществеността да се запознае своевременно с резултатите от дейността на АДФИ.

Чрез използвания модел на „споделените директории“ се осъществява значително по-ефективен контрол от ръководството относно движението на инспекционните задачи, тяхното реализиране и по-активното участие на юрисконсултите в цялостния процес по инспекционния контрол. Цялостното вътрешно докладване под формата на докладни записки, обяснения и др. е организирано през деловодната система с цел запазване на идентичността на информация, опазването от загуба, подмяна и др.

В АДФИ са електронизирани всички административни услуги, достъпни през портала за ЕАУ – подаване на заявление се извършва чрез квалифициран електронен подпис. През 2023 г. в АДФИ са постъпили 14 бр. заявления през платформата за електронни административни услуги. Обменът на документи по електронен път е както следва: 198 бр. чрез ССЕВ и 1007 бр. чрез СЕОС. За сравнение през 2022 г. обменът на документи по

електронен път чрез ССЕВ е 91 бр., а обменът чрез СЕОС 1040 бр. Забелязва се положителна тенденция за обмен на документи чрез ССЕВ, което се дължи на присъединяването на нови ползватели на системата от юридически субекти с дейности, които са от голям обществен интерес, като комунални предприятия, училища, детски градини и др., както и на присъединяването на физически лица.

През 2023 г. в АДФИ са получени 67 заявления за достъп до обществена информация по Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ), от които 49 от физически лица (в т.ч. 9 от журналисти), 2 от търговски дружества и 16 от неправителствени организации. По начина на поискване на достъпа до обществена информация – 14 от заявленията са подадени писмено, 53 – електронно (чрез електронна поща или платформа за достъп).

Разпоредбата на чл. 198, ал. 1 от Наказателно-процесуалния кодекс (НПК) въвежда императивна забрана, съгласно която материалите по разследването не могат да се разгласяват без разрешение на прокурора. Налице е специален ред при предоставяне на исканата информация, установен в НПК. В тази връзка, в случаите, при които доклад и заключение от извършена финансова инспекция и доказателствата към тях са изпратени на органите на Прокуратурата на Република България, при получаване на заявление по ЗДОИ, с което се иска представяне на информация и данни за извършената финансова инспекция, от страна на АДФИ се сезира компетентния прокурор за разрешение да бъде предоставен достъп на заявителя. Исканата информация се предоставя своевременно след получаване на разрешение.

За постигане на по-добра информираност на обществеността, към списъка с инспектираните обекти и информацията за резултатите от извършени финансови инспекции, който всяко тримесечие се публикува на интернет страницата на АДФИ, на основание чл. 10, ал. 10 от ЗДФИ са добавени резюмета с основни акценти от констатираното при инспекциите.

4. Сътрудничество с други държавни органи и заинтересовани страни

На 13 ноември 2023 г. в зала 1 на Икономически университет – Варна, директорът на АДФИ - д-р Стефан Белчев представи публична лекция на тема „Професията "финансов инспектор" - предизвикателства в новите дигитални условия за работа в АДФИ“. Лекцията бе организирана по покана на катедра „Счетоводна отчетност“, като част от мероприятията, които се организират по случай честването на 100 годишен юбилей от преподаването на счетоводни дисциплини.

С цел взаимодействие, оперативно сътрудничество и обмен на информация с други държавни органи и във връзка с осъществяването на дейността са сключени двустранни Споразумения за сътрудничество с Прокуратурата на Република България; Агенцията по обществени поръчки; Министерство на вътрешните работи; Държавна агенция „Национална сигурност“; Главният инспекторат към Министерския съвет и Комисия за противодействие на корупцията, както и споразумения между: Министерство на финансите (АДФИ и Изпълнителна агенция „Одит на средствата от Европейския съюз“) и Сметната палата; АДФИ, Сметната палата и Комисията за защита на конкуренцията (КЗК); Споразумение между АДФИ, Сметната палата, АОП, КЗК, ИА „Одит на средствата от Европейския съюз“, Дирекция „Защита на финансовите интереси на ЕС“ и Комисията за противодействие на корупцията, за

сътрудничество за предоставяне и противодействие на конфликт на интереси по процедури за възлагане на обществени поръчки; Инstrukция за взаимодействие между Национална агенция за приходите и АДФИ; Рамково споразумение за сътрудничество между АДФИ и катедра „Финансов контрол“ на Университета за национално и световно стопанство.

Директорът на АДФИ е член на създадения, с Решение № 662 от м. ноември 2017 г. на Министерския съвет, Консултативен съвет по контрол и одит в публичния сектор, който съдейства за провеждането и координацията на дейностите в областта на вътрешния контрол в публичния сектор. Директорът на АДФИ е член и на Съвета за координация в борбата с правонарушенията, засягащи финансовите интереси на ЕС (АФКОС), създаден с Постановление № 18 от 04.02.2003 г. на Министерския съвет. АДФИ, съвместно със Сметната палата и Агенцията по обществени поръчки, участва в работата на Експертен съвет, който е постоянно действащ колективен орган, създаден на основание чл. 246 от Закона за обществените поръчки (ЗОП).

5. Участие в проекти по оперативни програми

През 2023 г. Агенцията за държавна финансова инспекция успешно изпълни и приключи проект BG05SFOP001-2.027-0001 „Подобряване на инспекционния контрол, осъществяван от Агенцията за държавна финансова инспекция“. Срокът за изпълнение на проекта бе 01.12.2023 г.

През докладвания период бяха изпълнени всички дейности по проекта в срок, а именно:

- Изготвяне на анализи на текущото състояние на държавната финансова инспекция и координацията между институциите, осъществяващи контрол върху публичните средства, както и изготвяне на предложения за промени в нормативната уредба и укрепване на административния капацитет.
- Осъвременяване на методологията за извършване на финансови инспекции по отделни направления.
- Провеждане на обучения на служителите от специализираната администрация на АДФИ.

В изпълнение на дейностите по проекта беше сключен договор на 06.02.2023 г. с ДЗЗД „МКС КЪНСАЛТЪНТС“. На 08.02.2023 г. в сградата на АДФИ беше проведена откриваща среща с екипа на избрания изпълнител.

Дейност 1 се извърши в срок - в рамките на дейността бяха проведени 26 бр. анкети сред различни контролни органи и проверявани от АДФИ организации, както и 9 бр. интервюта. Бяха наблюдавани и 3 бр. финансови инспекции от консултантския екип на изпълнителя. На 27.04.2023 г. бяха представени от изпълнителя следните документи: Доклад с резултати от извършения анализ на текущото състояние на държавната финансова инспекция и координацията между институциите, осъществяващи контрол върху публичните

средства (с приложения); Доклад с мотивирани предложения за промени в нормативната уредба.

По горепосочените документи бенефициентът имаше коментари и забележки и поради тази причина беше проведена онлайн среща през Zoom между консултантския екип на изпълнителя и ръководството на агенцията на 12.05.2023 г., на която бяха обсъдени бележките/коментарите, дадени от дирекциите от специализираната администрация на АДФИ. За тези бележки, за които беше постигнато съгласие от двете страни, бяха отразени във финалния вариант на двата доклада и на 16.05.2023 г. бяха приети окончателно от страна на бенефициента.

На проведеното през м. юни Национално съвещание на Агенцията за държавна финансова инспекция, на която присъстваха служителите на АДФИ от гр. София и страната, както и официални гости беше използвана възможността за представяне на резултатите от извършените анализи по проекта от консултантския екип.

На 30.06.2023 г. изпълнителят е изпратил списък с лекторите, които ще участват в заложените по проекта 4 бр. обучения за специализираната администрация на АДФИ (инспектори и юрисконсулти). Предложените лектори са част от консултантския екип на изпълнителя, както и съдии във Върховния административен съд и Административен съд – София град.

На 10.07.2023 г. беше проведена кръгла маса в х-л „Рила“ - дискусия на тема „Ефективна координация и комуникация между институциите, ангажирани със защитата на публичните финансови интереси“. На кръглата маса присъстваха представители на контролни институции, неправителствени организации и други - общо 30 души, в т.ч. заместник - председателят на Сметната палата, изпълнителният директор на Агенцията по обществени поръчки, представители на Главния инспекторат към Министерски съвет, НАП, ИА СОСЕЗИФ, АФКОС, МФ, Агенция „Митници“, генералният директор на БТА, представители на НПО „Антикорупционен фонд“, НСОБ, ИВОБ и фондация „Програма Достъп до информация“, както и представители на бенефициента - ръководството на АДФИ.

Срещата беше открита от директора на АДФИ - д-р Стефан Белчев, а консултантският екип представи резултатите от извършените анализи. Бяха проведени дискусии в два модула: Възможности за подобряване на инспекционния контрол. Промени в нормативната уредба и в прилагания инструментариум; Координация и комуникация с другите институции, контролни органи и организации.

Събитието беше отразено от журналисти и фотограф от БТА.

Дейност 2 стартира в началото на м. април 2023 г. паралелно с изготвянето на анализите на състоянието на инспекционната дейност, правната рамка и нормативната уредба, започна подготовката на актуализиране на методологиите за финансова инспекция, както и изготвянето на наръчници за инспекторите и юрисконсултите, работещи в агенцията.

На 10.07.2023 г. с приемо-предавателен протокол (ППП) са представени на бенефициента изготвени проекти на 4 бр. документи: Актуализирана методология за извършване на финансови инспекции; Наръчник на инспектора и приложения към него; Наръчник на юрисконсулта и приложения към него; Сборник с приложими дефиниции и понятия.

На 31.07.2023 г. окончателно е приета работата по дейност 2 от бенефициента. След окончателното приемане на работата на изпълнителя ДЗЗД „МКС КЪНСАЛТЪНТС“ по дейност 2, стартира вътрешна процедура по утвърждаване и въвеждане на изготвените наръчници и актуализирани методологии в АДФИ. Със заповед на директора на АДФИ беше определена работна група със задача да извърши преглед на представените от изпълнителя окончателни варианти на наръчници и материали за анализ относно въвеждането им в практиката на АДФИ с цел подобряването на ефективността и качеството на инспекционната и правната дейност, както и да направи предложения относно представените наръчници и други материали от консултантския екип, касаещи тяхното утвърждаване от директора и въвеждане за работа от специализираната администрация в агенцията.

На 19.10.2023 г. работната група приключи своята работа и изготви доклад до директора на АДФИ. На 30.11.2023 г. беше издадена заповед от директора на АДФИ за утвърждаване на Наръчник на инспектора, Наръчник на юрисконсулта и Методология за извършването на финансови инспекции/проверки относно законосъобразното възлагане и изпълнение на обществени поръчки. В Инструкцията за формата, реда, сроковете и движението на документите и актовете, съставяни при извършване на финансова инспекция от органите на Агенцията за държавна финансова инспекция, бяха направени изменения и допълнения, а също така бяха утвърдени и нови образци на документи.

По дейност 3 беше сключен договор за логистика, за организиране на четирите обучения за служителите в АДФИ. Беше изготвен и график за обученията, които се състояха в периода 28.09-20.10.2023 г.

През отчетния период бяха проведени 4 двудневни обучения, на които бяха обучени общо 138 служители.

В рамките на обученията, активно участие в които взе и д-р Стефан Белчев – директор на АДФИ, инспекторите и юрисконсултите бяха запознати с резултатите от проекта и основните изводи за текущото състояние на държавната финансова инспекция и действащата нормативна уредба. Обсъдени бяха предложенията за промени в нормативната уредба и се проведеха дискусии по изготвените наръчници на финансовите инспектори и юрисконсултите.